

**Europejski Urząd Nadzoru Giełd i Papierów
Wartościowych**

Sprawozdanie roczne

2013

Słowo wstępne przewodniczącego

W trzecim roku funkcjonowania Europejskiego Urzędu Nadzoru Giełd i Papierów Wartościowych (ESMA) jako niezależnego organu Unii Europejskiej (UE) odpowiedzialnego za sprawowanie nadzoru nad giełdami i papierami wartościowymi dokonano szeregu postępów w realizacji wyznaczonego celu oraz odnotowano istotne osiągnięcia w obszarze działań na rzecz poszerzenia współpracy. W porównaniu ze sprawozdaniami rocznymi z ubiegłych lat odnotowano zwiększenie zakresu odpowiedzialności i uprawnień ESMA w realizacji celów wyznaczonych przez Parlament Europejski i Radę.

Uprawnienia ESMA obejmują szeroki zakres działań finansowych prowadzonych na unijnych rynkach papierów wartościowych, począwszy od zbywania złożonych instrumentów pochodnych na rzecz funduszy hedgingowych, poprzez sprawowanie nadzoru nad podmiotami takimi jak agencje ratingowe i repozytoria transakcji, a skończywszy na zarządzaniu funduszami inwestycyjnymi i ich sprzedaży konsumentom. Odpowiedzialność za te rozbudowane i zróżnicowane obszary prowadzenia działalności opiera się jednak na bardzo jasno określonym celu polegającym na ochronie inwestorów i zapewnieniu stabilności rynków finansowych.

Działalność ESMA koncentrowała się głównie na wdrażaniu zmian regulacyjnych i zmian w strukturze nadzoru, które UE uznała za niezbędne do przezwyciężenia kryzysu finansowego oraz do wypełnienia globalnych zobowiązań w zakresie tworzenia bardziej odpornego systemu finansowego.

Choć zadanie realizacji tych celów i przeprowadzenia powiązanych z nimi działań może wydawać się przytłaczające, uważam, że od momentu utworzenia ESMA Urząd dobrze wywiązywał się ze spoczywającego na nim obowiązku świadczenia wysokiej jakości usług w trudnych do dotrzymania terminach, dysponując ograniczoną ilością zasobów. Nie jest to wyłącznie moja osobista opinia – znalazła ona również potwierdzenie w sprawozdaniu Międzynarodowego Funduszu Walutowego z marca 2013 r., w którym stwierdzono, że ESMA osiągnęła szczególnie dobre wyniki w kontekście opracowywania jednolitego zbioru przepisów i sprawowania bezpośredniego nadzoru nad agencjami ratingowymi. W 2013 r. działalność Urzędu została również oceniona przez Komisję Europejską w ramach przeglądu Europejskiego Systemu Nadzoru Finansowego (ESNF). Wyniki tego przeglądu mają zostać opublikowane w pierwszej połowie 2014 r.

W ramach przeglądu ESNF oceniono wszystkie działania prowadzone przez ESMA oraz zbadano, w jaki sposób Urząd realizuje wyznaczone cele, zarówno jako niezależny organ, jak i jako członek szerszej rozumianej sieci ESNF. Wiązało się to z koniecznością prowadzenia

ściślejszej współpracy z właściwymi organami krajowymi państw członkowskich, bazując w dalszym ciągu na silnych relacjach roboczych z siostrzanymi Europejskimi Urzędami Nadzoru: Europejskim Urzędem Nadzoru Bankowego (EUNB); Europejskim Urzędem Nadzoru Ubezpieczeń i Pracowniczych Programów Emerytalnych (EIOPA); oraz Europejską Radą ds. Ryzyka Systemowego (ERRS).

Jednym z głównych zadań ESMA, które odróżnia je od pozostałych trzech Europejskich Urzędów Nadzoru, jest sprawowanie nadzoru nad kluczowymi podmiotami rynkowymi. Działania ESMA koncentrują się głównie na agencjach ratingowych, choć zakres uprawnień nadzorczych Urzędu został rozszerzony na sześć nowo zarejestrowanych repozytoriów transakcji. Przyczyniło się to do wzmocnienia pozycji ESMA i jej wkładu w sprawowanie nadzoru na szczeblu ogólnoeuropejskim, ponieważ repozytoria transakcji odgrywają kluczową rolę w realizacji celu polegającego na zwiększaniu przejrzystości rynków instrumentów pochodnych.

ESMA opracowała skuteczny system sprawowania nadzoru nad agencjami ratingowymi i przeprowadziła istotne działania nadzorcze na miejscu w agencjach ratingowych, ostatnio w zakresie procedury sporządzania ratingu państw. W ocenie wskazano obszary wymagające poprawy związane z niezależnością i koniecznością unikania konfliktu interesów, poufnością informacji na temat ratingów państw, terminowością publikowania informacji o działaniach ratingowych oraz o ilości zasobów przeznaczonych na sporządzanie ratingów państw.

Jeżeli chodzi o wkład ESMA w opracowywanie jednolitego zbioru przepisów, kluczowe działania w tym zakresie były związane z EMIR – zakończyliśmy opracowywanie standardów technicznych niezbędnych do jego wdrożenia i rozpoczęliśmy proces konsultacji dotyczących obowiązków rozliczania mających zastosowanie w odniesieniu do instrumentów pochodnych. Opracowaliśmy również standardy techniczne dla alternatywnych funduszy inwestycyjnych, udzieliliśmy KE porad technicznych dotyczących dyrektywy w sprawie prospektu emisyjnego oraz przygotowaliśmy wytyczne i zalecenia obejmujące szeroki zakres tematów, takich jak alternatywne inwestycje, rozporządzenie w sprawie agencji ratingowych, UCITS i ETF, MiFID oraz krótka sprzedaż.

Z uwagi na zakończenie pierwszego etapu reformy regulacyjnej przyszłe działania powinny koncentrować się na aspektach związanych z wdrażaniem i nadzorem. Przepisy można uznać za wiarygodne, jeżeli są skutecznie wdrażane i objęte nadzorem.

Dlatego też wdrażanie reformy regulacyjnej jest obecnie naszym priorytetem, przy czym kwestia konwergencji praktyk nadzorczych pozostaje istotnym wyzwaniem dla ESMA. Aby usprawnić sposób organizacji działań na rzecz zapewnienia konwergencji i zarządzania tymi

działaniami, ESMA wprowadziła zmiany mające na celu wzmocnienie narzędzia wzajemnej oceny, zwiększając liczbę przeprowadzanych wizyt na miejscu, koncentrując się na tematycznych kwestiach związanych z nadzorem i tworząc zespoły odpowiedzialne za przeprowadzanie pogłębionej oceny.

W 2013 r. osiągnęliśmy postępy w promowaniu konwergencji praktyk nadzorczych w 28 państwach członkowskich, przeprowadzając wzajemne oceny dotyczące stosowania przepisów dotyczących funduszy rynku pieniężnego i dyrektywy w sprawie nadużyć na rynku oraz wydając opinie na temat funduszy alternatywnych, prospektów emisyjnych, CCP oraz UCITS. Wszystkie te działania przyczyniły się do upowszechniania wspólnych praktyk w kontekście transgranicznym. Ponadto podejmowaliśmy aktywne działania na rzecz promowania wspólnego podejścia do egzekwowania standardów przy przygotowywaniu sprawozdań finansowych dzięki opracowaniu *Wspólnych priorytetów UE w obszarze egzekwowania*, zwracając uwagę na obszary, na których powinny skoncentrować się wszystkie unijne organy egzekwowania zgodności z przepisami dokonujące przeglądu sprawozdań finansowych za 2013 r. Opublikowaliśmy również przegląd, w którym zbadano sprawozdania finansowe przedkładane przez europejskie instytucje finansowe w celu oceny stopnia porównywalności sprawozdań instytucji, ich przejrzystości i zgodności z wymogami MSSF. Ma to szczególne znaczenie w świetle wyników przeglądu jakości aktywów bankowych przeprowadzonego w 2014 r. w ramach nowo utworzonego jednolitego mechanizmu nadzorczego.

Osiągamy dalsze postępy w obszarze ochrony inwestorów dzięki opracowywaniu wytycznych, gromadzeniu i analizowaniu danych dotyczących tendencji obserwowanych wśród konsumentów usług finansowych, a także dzięki przekazywaniu inwestorom ostrzeżeń dotyczących kontraktów różnic kursowych wspólnie z EUNB. Wierzymy, że zakończenie prac nad „konfekcjonowanymi” detalicznymi produktami inwestycyjnymi oraz MiFID II/MiFIR w 2014 r. będzie miało kluczowe znaczenie dla zapewnienia dalszych postępów w tym obszarze. Reforma regulacyjna przeprowadzona w minionych latach nie doprowadziła do zadowalającego zwiększenia stopnia ochrony konsumenta usług finansowych. W nadchodzących latach należy zapewnić równowagę między obawami związanymi ze stabilnością – tj. obawami dotyczącymi kwestii ostrożnościowych – a obawami związanymi z ochroną inwestorów. Mam nadzieję, że nowe przepisy pozwolą nam wnieść większy wkład w działania na rzecz objęcia konsumenta usług finansowych odpowiednią ochroną.

Jeżeli chodzi o stabilność finansową, przyspieszyliśmy nasze działania w obszarze identyfikowania i przekazywania informacji na temat ryzyka na rynkach papierów wartościowych zarówno za pośrednictwem publikacji, takich jak sprawozdanie „Tendencje,

ryzyko i podatność na zagrożenia” i tablice wskaźników ryzyka, jak i dzięki wnoszeniu wkładu w działania Wspólnego Komitetu Europejskich Urzędów Nadzoru i udziałowi w pracach ERRS. Poza wspomnianą identyfikacją ryzyka i analizą gospodarczą jednym z naszych najważniejszych osiągnięć w 2013 r. było opracowywanie zasad regulujących kwestie związane z ustalaniem wartości wzorcowych w UE we współpracy z EUNB i organami krajowymi.

Globalny wymiar reformy rynków finansowych oznacza, że ESMA w dalszym ciągu podejmuje różnego rodzaju działania na szczeblu międzynarodowym i prowadzi współpracę z różnymi organami międzynarodowymi. Wspomniane działania obejmowały udział w koordynowaniu reformy instrumentów pochodnych będących przedmiotem obrotu poza rynkiem regulowanym na szczeblu międzynarodowym, dążenie do zapewnienia spójności systemu agencji ratingowych i systemu instrumentów pochodnych oraz działania na rzecz zawarcia ponad 1 000 protokołów ustaleń dotyczących współpracy w obszarze sprawowania nadzoru nad alternatywnymi funduszami inwestycyjnymi pomiędzy organami z 28 państw członkowskich UE a znaczną liczbą państw trzecich. Ponadto bierzemy udział w pracach Rady Stabilności Finansowej, Komitetu ds. Systemów Płatności i Rozrachunku, Grupy Organów Regulacyjnych ds. Instrumentów Pochodnych Będących Przedmiotem Obrotu Poza Rynkiem Regulowanym oraz IOSCO, przy czym w 2013 r. ESMA pełniła funkcję obserwatora przy zarządzie IOSCO.

ESMA w dalszym ciągu zapewnia wszystkim odpowiednim zainteresowanym stronom możliwość wnoszenia wkładu w decyzje podejmowane przez Urząd na szereg sposobów, w tym poprzez organizowanie otwartych konsultacji społecznych, posiedzeń oraz branie udziału w pracach konsultacyjnych grup roboczych i Grupy Interesariuszy z Sektora Giełd i Papierów Wartościowych. Chciałbym podziękować wszystkim zainteresowanym stronom za ich bezcenny wkład w prace ESMA w 2013 r. Kadencja pierwszych członków Grupy Interesariuszy z Sektora Giełd i Papierów Wartościowych wygasła w 2013 r. i obecnie możemy z satysfakcją wspominać działania, jakie zostały z powodzeniem podjęte w ramach tej kadencji. Mam nadzieję, że współpraca z członkami Grupy Interesariuszy z Sektora Giełd i Papierów Wartościowych wybranymi w ramach drugiej kadencji będzie równie owocna.

Chciałbym również podziękować wszystkim pracownikom ESMA za ich ciężką pracę, oddanie i poświęcenie, które odgrywa kluczową rolę w tych początkowych latach działalności Urzędu. Wreszcie chciałbym serdecznie podziękować moim kolegom z organów krajowych z całej UE, którzy, pełniąc funkcję członków Rady Organów Nadzoru, poświęcili wiele czasu i energii, aby przyczynić się do rozwoju ESMA. Członkowie zarządu są podwójnie zaangażowani w działania służące zapewnieniu wsparcia i porad mających na celu zagwarantowanie, że cele

postawione przed Urzędem zostaną zrealizowane. Członkowie poszczególnych rad, zarówno indywidualnie, jak i jako przedstawiciele odpowiednich instytucji, wnoszą nieoceniony wkład w działania ESMA, które są niezbędne do zapewnienia prawdziwie wspólnej kultury nadzoru w całej UE.

Steven Maijoor

Przewodniczący

Europejski Urząd Nadzoru Giełd i Papierów Wartościowych

Słowo wstępne dyrektora wykonawczej

W 2013 r. Europejski Urząd Nadzoru Giełd i Papierów Wartościowych (ESMA) zakończył trzeci rok swojej działalności. Można stwierdzić, że Urząd „dorósł” w ujęciu organizacyjnym. Ponieważ dorastanie jest długotrwałym procesem, oznaczało to, że unijny organ sprawujący nadzór nad rynkami papierów wartościowych musiał rozwinąć się i zwiększyć swój potencjał na wielu polach w 2013 r. Analizując wyłącznie nasz program prac i zakres problemów, które udało nam się rozwiązać w 2013 r., można uzmysłwić sobie, z jak trudnym zadaniem musieliśmy się zmierzyć i w dalszym ciągu się mierzymy. Dlatego też jako dyrektor wykonawcza z dumą przedstawiam niniejsze sprawozdanie, w którym przedstawiono działania, jakie podejmowano w 2013 r. w celu zapewnienia rozwoju ESMA jako organizacji. W 2013 r. ESMA zrealizowała wyznaczone cele i wywiązała się z licznych spoczywających na niej obowiązków oraz powierzonych jej zadań (przedstawionych w programie prac), przewyższając wiele dodatkowych wyzwań związanych z wyznaczaniem standardów, sprawowaniem nadzoru i rozwojem organizacyjnym.

Aby zapewnić możliwość wywiązania się z dodatkowych obowiązków i zadań, które zostały powierzone ESMA w 2013 r., liczba pracowników ESMA wzrosła o ponad 50% i pod koniec roku wynosiła 139 osób. W ESMA zatrudniono nowych pracowników należących do różnych grup zawodowych, dzięki czemu Urząd mógł zwiększyć swoją pulę doświadczenia i wiedzy fachowej. Wspomnianemu wzrostowi liczby pracowników towarzyszyły istotne postępy w usprawnianiu funkcjonowania systemów i procedur oraz, ogólniej rzecz biorąc, procesów zewnętrznych, co ostatecznie doprowadziło do istotnego zwiększenia skuteczności operacyjnej ESMA. Biorąc pod uwagę długą listę obowiązków i aktualnych oraz przyszłych zadań przewidzianych do realizacji w ramach EMIR, MiFID II lub innych aktów prawnych, ESMA będzie musiała w dalszym ciągu rozwijać zdolności obecnych oraz przyciągać nowych pracowników, a także zwiększać swoją skuteczność operacyjną.

Rozwój urzędu znalazł również odzwierciedlenie w rocznym sprawozdaniu finansowym ESMA za 2013 r. W 2013 r. roczny budżet ESMA zwiększył się o około 8 mln EUR w porównaniu z rokiem ubiegłym, z poziomu 20,2 mln EUR do poziomu 28,1 mln EUR. Odpowiada to ogólnemu wzrostowi o 39%, co należy uznać jednocześnie za imponujący i bardzo potrzebny wzrost zapewniający ESMA odpowiedni potencjał i zdolność do wywiązywania się z dodatkowych obowiązków przewidzianych w nowym prawodawstwie UE. Z uwagi na udzielenie zezwolenia sześciu nowym repozytoriom transakcji i niektórym nowym agencjom ratingowym przy alokowaniu zasobów finansowych ESMA wzięto pod uwagę również wzrost znaczenia Urzędu jako organu nadzoru: w 2013 r. opłaty wniesione przez uprawnione podmioty stanowiły 23% budżetu urzędu.

Rok 2013 należy uznać za przełomowy dla ESMA z uwagi na przejście od tradycyjnej roli politycznej do funkcji w większym stopniu skoncentrowanej na kwestiach wykonawczych i nadzorczych, przejawiające się powierzeniem urzędowi odpowiedzialności za sprawowanie bezpośredniego nadzoru nad grupą podmiotów rynku finansowego oraz zobowiązanie urzędu do ustawicznego wykonywania wielu działań w zakresie wdrażania, konwergencji praktyk nadzorczych oraz monitorowania i analizy danych. Dlatego też rok ten był ważny, jeżeli chodzi o dalszy rozwój ESMA jako organizacji. Wspomnianą zmianę ukierunkowania działań można zobrazować na przykładzie obszernych akt związanych z EMIR. Objęcie instrumentów pochodnych będących przedmiotem obrotu poza rynkiem regulowanym nadzorem regulacyjnym poprzez wprowadzenie obowiązku zgłaszania transakcji, centralnego rozliczania i ograniczania ryzyka stanowi istotną zmianę, która przyczyni się do poprawy bezpieczeństwa rynków instrumentów pochodnych. Poza istotnymi wysiłkami w obszarze wyznaczania standardów, które ESMA musiała podjąć zgodnie z wymogami EMIR, zmiana sposobu przeprowadzania transakcji realizowanych za pomocą instrumentów pochodnych wzmocniła również rolę ESMA jako ogólnoeuropejskiego organu nadzoru, ponieważ nałożyła na Urząd obowiązek sprawowania nadzoru nad sześcioma repozytoriami transakcji mającymi swoją siedzibę w UE, które niedawno otrzymały zezwolenie. Ponadto ESMA i właściwe organy krajowe odegrały kluczową rolę w doprowadzeniu do wszczęcia przygotowań dotyczących kolegiów organów nadzoru, które będą odpowiedzialne za udzielanie zezwoleń izbom rozliczeniowym i sprawowanie nadzoru nad takimi izbami. Wejście EMIR w życie oznaczało również nałożenie na ESMA dodatkowych obowiązków związanych z prowadzeniem działalności na szczeblu międzynarodowym, tj. prowadzeniem aktywnych dyskusji z partnerami na innych kluczowych rynkach instrumentów pochodnych oraz z międzynarodowymi instytucjami ustanawiającymi standardy, takimi jak IOSCO i Rada Stabilności Finansowej. Należy oczekiwać, że wejście MiFID II w życie doprowadzi do podobnych zmian, przez co ESMA będzie musiała zagwarantować, że jej struktura organizacyjna jest w stanie poradzić sobie nie tylko ze zobowiązaniami związanymi z tworzeniem wstępnych regulacji, ale również z utrzymującymi się wyzwaniem w zakresie wdrażania.

Zwiększenie roli ESMA w obszarze wdrażania i w obszarze operacyjnym przejawia się również rozwijaniem określonych kluczowych systemów IT, które zostały już opracowane lub do których opracowywania przystąpiono w 2013 r. Tworzenie wspólnych systemów umożliwiających porównywanie i wykorzystywanie danych przez organy regulacyjne na szczeblu krajowym i unijnym oraz wymianę informacji w celu umożliwienia organom sprawującym nadzór analizowania i monitorowania istotnych zmian zachodzących na rynku ma istotne znaczenie dla zapewnienia skutecznego funkcjonowania Europejskiego Systemu Nadzoru Finansowego. Ponadto wiele systemów IT służy przede wszystkim zwiększaniu

przejrzystości działań i przekazywaniu informacji konsumentom i inwestorom na rynkach finansowych UE.

Chciałabym gorąco podziękować wszystkim osobom, które wniosły wkład w prace ESMA w 2013 r. W pierwszej kolejności chciałabym przekazać podziękowania wszystkim pracownikom ESMA, bez których oddania, zaangażowania i nieustrudzonych wysiłków osiągnięcie celów przewidzianych do realizacji w 2013 r. nie byłoby możliwe. Jestem bardzo wdzięczna za to, że mogę na co dzień pracować z tak wspaniałym zespołem. Sukces ESMA jest zasługą naszych pracowników, dlatego cieszę się, że będę mogła kontynuować z nimi współpracę.

Chciałabym również podziękować naszym partnerom z europejskich i pozaeuropejskich organów regulacyjnych za ich istotny wkład w działalność Urzędu i dobrą współpracę, a także zainteresowanym stronom za przekazywanie wartościowych informacji. Pragnę również przekazać moje podziękowania obecnym i dawnym członkom zarządu oraz Rady Organów Nadzoru ESMA. To, że rok 2013 okazał się tak pomyślny dla ESMA, zawdzięczamy wyłącznie naszemu wspólnemu, wyjątkowemu wysiłkowi.

Verena Ross

Dyrektor wykonawcza

Europejski Urząd Nadzoru Giełd i Papierów Wartościowych

1. Rola i cele ESMA

Celem utworzonej w styczniu 2011 r. ESMA jest wzmocnienie ochrony inwestorów oraz promowanie stabilnych i prawidłowo funkcjonujących rynków finansowych w Unii Europejskiej (UE). Jako niezależna instytucja ESMA realizuje te cele poprzez tworzenie jednolitego zbioru przepisów dla rynków finansowych UE i zapewnianie jego spójnego stosowania w całej UE, jak również poprzez wnoszenie wkładu w proces regulacji usług finansowych przedsiębiorstw o zasięgu ogólnoeuropejskim, dzięki sprawowaniu nad nimi bezpośredniego nadzoru lub dzięki aktywnej koordynacji krajowych działań w dziedzinie nadzoru.

Cele ESMA

Właściwa i skuteczna regulacja rynków papierów wartościowych ma zasadnicze znaczenie dla wzrostu gospodarczego, spójności i integralności rynków finansowych i gospodarki UE; skuteczna regulacja i nadzór są również istotne, jeżeli chodzi o zapewnianie i utrzymywanie zaufania wśród uczestników rynku. Aby sprzyjać tworzeniu takich warunków, ESMA została utworzona jako niezależny organ UE służący poprawie harmonizacji zasad i praktyk w zakresie nadzoru.

W celu zapewnienia zharmonizowanego stosowania przepisów w całej UE ESMA ustanawia standardy w odniesieniu do prawodawstwa w dziedzinie papierów wartościowych oraz zapewnia doradztwo techniczne w obszarach określonych przez Komisję Europejską (KE). Urząd odgrywa również ważną rolę w sprawowaniu bezpośredniego nadzoru nad podmiotami finansowymi o profilu ogólnoeuropejskim – obecnie nadzorem tym objęte są agencje ratingowe oraz repozytoria transakcji. ESMA bierze również udział w sprawowaniu nadzoru nad kontrahentami centralnymi (CCP) za pośrednictwem kolegów organów nadzoru.

Sprawozdanie roczne ESMA jest ważnym narzędziem służącym zapewnianiu rozliczalności pod względem wyników Urzędu w stosunku do jego celów i rocznego programu prac. Aby ułatwić zrozumienie roli ESMA, Urząd sam wskazał pięć celów, które zamierza realizować:

Stabilność finansowa

Aby zagwarantować, że ESMA będzie przyczyniała się do zapewnienia stabilności finansowej rynków papierów wartościowych w UE, należy dopilnować, by nieustannie analizowała aktualne tendencje oraz identyfikowała potencjalne zagrożenia i słabości na poziomie mikroostrożnościowym na wczesnym etapie. Aby to osiągnąć, ESMA przeprowadza analizy ekonomiczne dotyczące europejskich rynków papierów wartościowych i opracowuje modele wpływu ewentualnych zmian na rynku w poszczególnych państwach i sektorach.

ESMA regularnie lub, w razie konieczności, doraźnie informuje instytucje europejskie, inne Europejskie Urzędy Nadzoru oraz Europejską Radę ds. Ryzyka Systemowego (ERRS) o swoich ustaleniach. Agregacja danych jednostkowych zebranych na poziomie nadzoru ma zasadnicze znaczenie dla określenia nagromadzenia potencjalnych zagrożeń makroekonomicznych dla całej gospodarki. Dlatego regularne przekazywanie informacji wszystkim istotnym decydentom na szczeblu UE, Komitetowi ds. Usług Finansowych i osobom wchodzącym w skład stolika stabilności finansowej Komitetu Ekonomiczno-Finansowego ma kluczowe znaczenie. Od początku 2013 r. ESMA publikowała sprawozdania półroczne, aby zwiększać poziom świadomości w zakresie potencjalnego ryzyka, tendencji i podatności na zagrożenia na unijnych rynkach papierów wartościowych. ESMA przyczynia się również do wzmocnienia stabilności finansowej poprzez koordynowanie środków nadzwyczajnych podejmowanych w całej Unii.

Ochrona inwestorów

Zapewnienie odpowiedniej ochrony interesów inwestorów stanowi kolejne istotne zadanie ESMA. ESMA realizuje ten cel poprzez propagowanie przejrzystości, prostoty i uczciwości na rynkach papierów wartościowych wobec konsumentów produktów lub usług finansowych. W celu zagwarantowania objęcia inwestorów takim samym poziomem ochrony niezależnie od punktu sprzedaży i rodzaju sprzedawanego produktu ESMA gromadzi i analizuje informacje na temat tendencji w zachowaniach konsumentów oraz składa odnośne sprawozdania, a także promuje znajomość zagadnień finansowych i inicjatyw edukacyjnych i wnosi wkład w dalsze prace nad wspólnymi zasadami ujawniania informacji. Praca ESMA w tym obszarze obejmuje głównie dopilnowanie, aby informacje finansowe przekazywane inwestorom przez uczestników rynków były jasne, zrozumiałe i zgodne z obowiązującymi przepisami.

Ważne jest, aby ESMA monitorowała nowe oraz istniejące formy prowadzenia działalności finansowej, ponieważ umożliwi to ocenienie konieczności przyjęcia wytycznych i zaleceń służących promowaniu bezpiecznych i solidnych rynków papierów wartościowych, a także ułatwi konwergencję praktyk nadzorczych, zapewniając wzmocnienie ochrony inwestorów w całej UE.

Jeżeli ESMA zidentyfikuje produkty, które z natury mogą stanowić poważne zagrożenie dla inwestorów, rozważy możliwość wydania ostrzeżeń. Jeżeli obecne wnioski ustawodawcze wejdą w życie, ESMA będzie mogła w ostateczności tymczasowo zakazać korzystania z niektórych produktów.

Jednolity zbiór przepisów

Jako instytucja ustanawiająca standardy, ESMA pracuje nad ustanowieniem zharmonizowanych standardów technicznych i wykonawczych w różnych obszarach objętych prawodawstwem w zakresie papierów wartościowych. Poprzez opracowywanie tych standardów ESMA przyczynia się do tworzenia jednolitego zbioru przepisów UE mających zastosowanie do wszystkich uczestników rynku oraz do zapewnienia równych warunków działania w całej Unii.

Konwergencja

ESMA została utworzona, aby wzmocnić konwergencję nadzorczą, a tym samym ograniczyć skalę zjawiska arbitrażu regulacyjnego wynikającego ze zróżnicowania praktyk nadzorczych stosowanych w UE. Zróżnicowane praktyki nadzorcze mogą stanowić zagrożenie nie tylko dla integralności, efektywności i prawidłowego funkcjonowania rynków, ale ostatecznie również dla ich stabilności finansowej.

Aby wspierać uczciwe i zrównoważone praktyki nadzorcze, ESMA przeprowadza wzajemne oceny istniejącego prawodawstwa UE w dziedzinie papierów wartościowych. Ponadto ESMA dysponuje szeregiem narzędzi pozwalających jej promować konwergencję regulacyjną, takich jak możliwość wydawania opinii oraz publikowania zestawów pytań i odpowiedzi, prowadzenia mediacji i, w ostateczności, wszczynania postępowań dotyczących naruszenia prawa Unii.

ESMA zamierza wykorzystać swoją pracę w obszarze konwergencji do prowadzenia działań w innych obszarach programu prac, w tym do rozszerzenia jednolitego zbioru przepisów poprzez wydawanie wytycznych i zaleceń dotyczących obszarów, w których istnieją rozbieżności w zakresie stosowania przepisów, oraz poprzez doradzanie Komisji w kwestiach związanych z tymi dziedzinami, w których dostosowanie praktyk nadzorczych może wiązać się z koniecznością zmiany przepisów.

Nadzór

Bezpośrednie uprawnienia ESMA w zakresie nadzoru koncentrują się na dwóch grupach uczestników rynków finansowych, tj. na agencjach ratingowych i repozytoriach transakcji. Od dnia 1 lipca 2011 r. ESMA jest organem odpowiedzialnym za rejestrację agencji ratingowych w UE i sprawowanie nad nimi nadzoru. Od początku 2013 r. ESMA dysponuje również bezpośrednimi uprawnieniami w

zakresie sprawowania nadzoru nad repozytoriami transakcji i bierze udział w pracach kolegów organów nadzoru, które są odpowiedzialne za rejestrowanie i monitorowanie działalności CCP.

2. Działalność, budżet i struktura ESMA

ESMA jest podzielona na sześć działów/jednostek ds. rynków, inwestycji i sprawozdawczości, agencji ratingowych, analiz i badań ekonomicznych, współpracy i konwergencji oraz operacji. Urzędem kieruje Steven Maijoor, przewodniczący, natomiast Verena Ross, dyrektor wykonawcza, jest odpowiedzialna za zarządzanie jego codziennym funkcjonowaniem. Carlos Tavares pełni funkcję wiceprzewodniczącego ESMA i jest zastępcą przewodniczącego Urzędu. Przewodniczącego i dyrektor wykonawczą wspiera zespół ds. komunikacji, zespół ds. kontroli wewnętrznej i księgowości oraz osobiści asystenci.

W 2013 r. roczny budżet ESMA zwiększył się o około 8 mln EUR w porównaniu z rokiem ubiegłym, z poziomu 20,2 mln EUR do poziomu 28,1 mln EUR. W 2013 r. nastąpiła dalsza dywersyfikacja źródeł finansowania z uwagi na otrzymanie pierwszych opłat z tytułu rejestracji sześciu repozytoriów transakcji w czwartym kwartale 2013 r. ESMA jest obecnie finansowana z czterech niezależnych źródeł, mianowicie przez właściwe organy krajowe państw członkowskich (12,9 mln EUR w 2013 r., co odpowiada 46% łącznych przychodów), w ramach dotacji wyrównawczej Unii Europejskiej (8,6 mln EUR, co odpowiada 31% łącznych przychodów), z opłat pobieranych od agencji ratingowych (5,7 mln EUR, co odpowiada 20% łącznych przychodów) oraz z opłat pobieranych od repozytoriów transakcji (0,83 mln EUR, co odpowiada 3% łącznych przychodów).

Struktura budżetu ogólnego ESMA na 2013 r. przedstawia się następująco:

- 28,189 mln EUR – łączny budżet na 2013 r. (środki C1);
- kwota alokacji – 26,2 mln EUR lub 93% budżetu;
- do końca grudnia 2013 r. wydano 20,4 mln EUR lub 73% budżetu;
- pozostałe 5,8 mln EUR zostanie wypłacone w 2013 r.

Dodatkowe szczegółowe informacje na temat tych obszarów zadaniowych zostały przedstawione w pełnej wersji sprawozdania rocznego ESMA za 2013 r., które zostało udostępnione w języku angielskim na stronie internetowej: www.esma.europa.eu

Administrowanie i zarządzanie ESMA

Za zarządzanie ESMA odpowiadają dwa organy decyzyjne: Rada Organów Nadzoru i zarząd. Od 2011 r. pełnoetatowym przewodniczącym ESMA jest Steven Maijoor, a funkcję dyrektor wykonawczej sprawuje Verena Ross. Zarówno przewodniczący, jak i dyrektor wykonawcza urzędują w siedzibie ESMA w Paryżu i odbywają pięcioletnią kadencję, która może zostać jednokrotnie odnowiona. Przewodniczący jest odpowiedzialny za przygotowywanie prac Rady Organów Nadzoru oraz przewodniczy posiedzeniom Rady Organów Nadzoru i zarządu. Reprezentuje także Urząd w kontaktach zewnętrznych. Funkcję jego zastępcy pełni Carlos Tavares, wiceprzewodniczący ESMA.

Dyrektor wykonawcza jest odpowiedzialna za codzienne funkcjonowanie Urzędu, w tym za kwestie personalne, opracowywanie i wykonanie rocznego programu prac, sporządzanie projektu budżetu Urzędu i organizację prac zarządu.

Rada Organów Nadzoru ESMA

Poza przewodniczącym ESMA w skład Rady Organów Nadzoru wchodzi szefowie 28 organów krajowych odpowiedzialnych za regulowanie rynku papierów wartościowych i sprawowanie nad nim nadzoru – w przypadku, gdy w danym państwie członkowskim funkcjonuje więcej niż jeden organ krajowy, organy te uzgadniają między sobą, który z szefów będzie je reprezentował – jednego obserwatora z Komisji, przedstawiciela EUNB i EIOPA oraz jednego przedstawiciela ERRS. Ponadto

przedstawiciele Norwegii, Islandii i Liechtensteinu biorą udział w obradach w charakterze stałych obserwatorów. Dyrektor wykonawczy ESMA bierze udział w posiedzeniach Rady, ale nie posiada prawa głosu. Rada kieruje pracami Urzędu i jest odpowiedzialna za podejmowanie ostatecznych decyzji w zakresie przyjmowania standardów, opinii, zaleceń, wytycznych i wszelkich innych decyzji ESMA, a także za świadczenie usług doradczych na rzecz instytucji UE. Rada jest wspierana przez szereg stałych komitetów i grup roboczych ESMA, które zajmują się kwestiami technicznymi (aby uzyskać bardziej szczegółowe informacje, zob. s. x).

Wykaz aktualnych członków Rady i podsumowania jej posiedzeń z 2013 r. można znaleźć na stronie internetowej ESMA:

Link: www.esma.europa.eu/bos

Zarząd ESMA

Poza przewodniczącym ESMA zarząd składa się z sześciu członków Rady Organów Nadzoru wybranych przez jej pozostałych członków (oraz z ich zastępców). Dyrektor wykonawczy, wiceprzewodniczący ESMA i przedstawiciel Komisji uczestniczą w obradach bez prawa głosu (choć przedstawiciel Komisji dysponuje prawem głosu w kwestiach budżetowych).

Głównym zadaniem zarządu jest skupienie się na aspektach związanych z zarządzaniem Urzędem, takich jak opracowanie i wdrażanie wieloletniego programu prac, a także rozwiązywanie kwestii związanych z budżetem i zasobami kadrowymi.

Wykaz aktualnych członków zarządu i podsumowania jego posiedzeń z 2013 r. można znaleźć na stronie internetowej ESMA:

Link: www.esma.europa.eu/mb

Grupa Interesariuszy z Sektora Giełd i Papierów Wartościowych ESMA

Grupę Interesariuszy z Sektora Giełd i Papierów Wartościowych powołano na mocy rozporządzenia ustanawiającego ESMA w celu ułatwienia prowadzenia konsultacji z zainteresowanymi stronami w dziedzinach związanych z zadaniami ESMA. ESMA ma obowiązek konsultować z Grupą projekty wytycznych i standardów technicznych. Pierwsze posiedzenie 30 członków grupy odbyło się w lipcu 2011 r. Członkowie ci zostali mianowani przez ESMA na okres dwóch i pół roku w wyniku otwartego zaproszenia do zgłaszania kandydatur. Członkowie Grupy reprezentują uczestników rynków finansowych i ich pracowników, konsumentów i inne podmioty korzystające z detalicznych usług finansowych oraz małe i średnie przedsiębiorstwa.

W 2013 r. członkowie Grupy spotykali się siedmiokrotnie, przy czym dwa posiedzenia odbyły się w formule wspólnych posiedzeń Grupy i Rady Organów Nadzoru ESMA. Grupa opublikowała szereg porad, opinii i sprawozdań dotyczących kwestii związanych z działalnością ESMA w obszarze kształtowania polityki. Podsumowania tych posiedzeń oraz sprawozdanie roczne Grupy można znaleźć na stronie internetowej ESMA. Nowi członkowie Grupy Interesariuszy z Sektora Giełd i Papierów Wartościowych zostali wybrani pod koniec 2013 r. i rozpoczęli pracę od stycznia 2014 r.

Link: www.esma.europa.eu/smsg

Cechy organizacyjne ESMA

ESMA oraz sposób realizowania jej misji i celów można opisać przy pomocy następujących sześciu cech:

- **europejska:** wykonując swoje zadania, ESMA ma na względzie interes UE. Organizacja odzwierciedla różnorodność UE;

- **niezależna:** ESMA jest niezależna od instytucji UE, organów krajowych oraz uczestników rynków finansowych;
- **współpracująca:** ESMA wraz z organami krajowymi tworzy unijną sieć organów nadzoru nad rynkami finansowymi. Współpracuje ze wszystkimi właściwymi organami europejskimi, w tym z Europejskim Urzędem Nadzoru Bankowego (EUNB), z Europejskim Urzędem Nadzoru Ubezpieczeń i Pracowniczych Programów Emerytalnych (EIOPA) i z Europejską Radą ds. Ryzyka Systemowego (ERRS) oraz z organami regulacyjnymi spoza UE;
- **odpowiedzialna:** proces decyzyjny ESMA jest przejrzysty, a Urząd zajmuje się zainteresowanymi stronami w sposób otwarty i integracyjny. ESMA jest odpowiedzialna przed Parlamentem Europejskim, Radą Europejską, Komisją Europejską i ogółem społeczeństwa;
- **profesjonalna:** ESMA dąży do doskonałości profesjonalnej poprzez zatrudnianie wysokiej klasy pracowników dysponujących rozległą wiedzą techniczną i doświadczeniem w zakresie rynków finansowych oraz poprzez stosowanie właściwych praktyk i procedur; oraz
- **efektywna:** ESMA efektywnie wykorzystuje swoje zasoby w celu maksymalnego zwiększenia swojego wpływu na wzmocnienie ochrony inwestorów oraz promowanie stabilnych i prawidłowo funkcjonujących rynków w UE.

3. Postępy ESMA w realizacji wyznaczonych celów w 2013 r.

2.1 Stabilność finansowa

Prawdopodobnie najlepszym sposobem zdefiniowania stabilności finansowej jest opisanie jej jako sytuacji, w której ogólnie rozumiany system finansowy funkcjonuje sprawnie i bez żadnych zakłóceń, przy czym system ten – składający się z pośredników finansowych, rynków i infrastruktury rynku – jest zdolny do wchłaniania wstrząsów finansowych i rzeczywistych wstrząsów bez wywierania wpływu na proces przydziału aktywów. Aby dany system finansowy mógł zostać uznany za stabilny finansowo, powinien umożliwiać skuteczne i sprawne przekazywanie zasobów od oszczędzających do inwestorów, a istniejące ryzyko powinno zostać nie tylko ocenione i objęte nadzorem, ale również poddane dokładnej wycenie.

Zagwarantowanie tak rozumianej stabilności finansowej wymaga określenia głównych tendencji, czynników ryzyka i słabości w ramach procesu przydzielania środków finansowych od oszczędzających do inwestorów oraz zidentyfikowania przypadków nieprawidłowej wyceny ryzyka finansowego i niewłaściwego zarządzania tym ryzykiem. Opisany proces monitorowania musi być perspektywiczny: nieefektywny przydział kapitału lub niedociągnięcia w wycenie i zarządzaniu ryzykiem mogą wpłynąć na stabilność finansową, a ostatecznie również na stabilność gospodarczą. W tym kontekście monitorowanie zmian zachodzących zarówno na poziomie mikro-, jak i na poziomie makro- ma kluczowe znaczenie, co znajduje odzwierciedlenie w strukturze ESMA oraz jej siostrzanych urzędów ds. nadzoru bankowego – EUNB i ds. ubezpieczeń programów emerytalnych – EIOPA, a także w strukturze Europejskiej Rady ds. Ryzyka Systemowego (ERRS), w ramach której informacje są gromadzone na poziomie makro.

Zapewnienie współpracy między tymi organami ma kluczowe znaczenie dla kwestii związanych ze stabilnością finansową, jak również dla pośredników finansowych, takich jak banki, zakłady ubezpieczeń oraz inni inwestorzy instytucjonalni, którzy przekazują aktywa otrzymane od inwestora pożyczkobiorcy, przy czym przepływ środków pieniężnych i aktywów pomiędzy nabywcami a sprzedającymi odbywa się za pośrednictwem infrastruktury rynku.

Aby wywiązać się ze spoczywających na niej obowiązków w zakresie monitorowania rynków finansowych w celu wykrycia ryzyka i zagrożeń dla stabilności finansowej, a także aby ocenić wpływ nowych przepisów i środków z zakresu polityki, w 2013 r. ESMA zrealizowała kompleksowe projekty badawcze, takie jak:

- wspólne działania dotyczące kontrahentów centralnych i ich wkładu we wzrost ryzyka systemowego prowadzone we współpracy z ERRS;
- ocena wpływu przepisów na krótką sprzedaż i niektóre kwestie związane ze swapami ryzyka kredytowego;
- przegląd zasad ustalania wartości wzorcowych w odniesieniu do rynku finansowego; oraz
- sprawozdanie dotyczące zwiększającego się udziału instrumentów będących przedmiotem obrotu detalicznego w UE.

Dodatkowe szczegółowe informacje na temat tych obszarów zadaniowych zostały przedstawione w pełnej wersji sprawozdania rocznego ESMA za 2013 r., które zostało udostępnione w języku angielskim na stronie internetowej: www.esma.europa.eu

2.2 Ochrona konsumentów usług finansowych

Zapewnienie ochrony konsumentów stanowi kolejne istotne zadanie ESMA. Urząd realizuje ten cel poprzez propagowanie przejrzystości, prostoty i uczciwości na rynkach papierów wartościowych wobec konsumentów produktów lub usług finansowych. W celu zagwarantowania objęcia inwestorów takim samym poziomem ochrony niezależnie od punktu sprzedaży i rodzaju sprzedawanego produktu ESMA gromadzi i analizuje informacje na temat tendencji w zachowaniach konsumentów oraz składa odnośne sprawozdania, a także promuje znajomość zagadnień finansowych i inicjatyw edukacyjnych oraz wnosi wkład w dalsze prace nad opracowaniem wspólnych zasad ujawniania informacji, aby umożliwić konsumentom podejmowanie właściwych decyzji inwestycyjnych.

Jeżeli ESMA zidentyfikuje jakikolwiek produkt, który z natury może stanowić poważne zagrożenie dla inwestorów, rozważy możliwość wydania ostrzeżeń. Jeżeli obecne wnioski ustawodawcze wejdą w życie, ESMA będzie w ostateczności upoważniona do wprowadzenia tymczasowego zakazu korzystania z niektórych produktów. Prace ESMA w tym obszarze obejmują głównie dopilnowanie, aby informacje finansowe przekazywane inwestorom przez uczestników rynków były jasne, zrozumiałe i zgodne z obowiązującymi przepisami.

W 2013 r. działania w tym obszarze obejmowały monitorowanie sytuacji na rynkach i innowacji finansowych jako elementów o kluczowym znaczeniu dla wykrycia czynników mogących wywierać niekorzystny wpływ na inwestorów. ESMA przygotowała się również do podjęcia działań służących wzmocnieniu systemu ochrony inwestorów przewidzianego w dyrektywie MiFID II, która stanowi zmienioną wersję obecnie obowiązującej dyrektywy MiFID.

Ochrona inwestorów odgrywa kluczową rolę w odbudowywaniu zaufania konsumentów na rynkach finansowych i w przewyżczeniu skutków kryzysu finansowego. W aktualnie obowiązującej dyrektywie w sprawie rynków instrumentów finansowych (MiFID) inwestorów w instrumenty finansowe objęto już zharmonizowanym i wysokim poziomem ochrony, doprowadzając do wprowadzenia istotnych zmian – w tym do objęcia inwestorów lepszą ochroną i zapewnienia im dostępu do lepszej jakości usług. We wnioskach w sprawie MiFID II/MiFIR przewidziano:

- wzmocnienie istotnych wymogów w zakresie ochrony inwestorów (takich jak wprowadzenie zakazu stosowania bodźców podatkowych i wdrożenie koncepcji niezależnego doradztwa);
- rozszerzenie zakresu nadzoru z dystrybucji na wytwarzanie instrumentów finansowych (zarządzanie produktem);
- rozszerzenie zakresu przedmiotowych ram prawnych, również w celu przewyżczenia tradycyjnego podejścia „silosowego” (rozszerzenie MiFID na depozyty strukturyzowane – tj. włączenie produktów bankowych w zakres MiFID); oraz
- położenie nacisku na działania związane z nadzorem i egzekwowaniem przepisów dzięki zastosowaniu nowych uprawnień w zakresie interwencji produktowej.

Poza podejmowaniem działań przygotowawczych przed przyjęciem MiFID II, ESMA i EUNB ostrzegały inwestorów przed kontraktami różnic kursowych oraz publikowały wytyczne dotyczące rozpatrywania skarg związanych z papierami wartościowymi i bankowością.

Dodatkowe szczegółowe informacje na temat tych obszarów zadaniowych zostały przedstawione w pełnej wersji sprawozdania rocznego ESMA za 2013 r., które zostało udostępnione w języku angielskim na stronie internetowej: www.esma.europa.eu

2.3 Nadzór

Po utworzeniu Europejskiego Systemu Nadzoru Finansowego (ESNF) zdecydowano się również promować europejskie podejście do sprawowania nadzoru nad podmiotami finansowymi o profilu ogólnoeuropejskim, takimi jak kolegia organów nadzoru w sektorze bankowym i w sektorze rozliczania i rozrachunku transakcji (CCP). Ponadto ESMA powierzono zadanie pełnienia roli jedyne go organu sprawującego nadzór nad agencjami ratingowymi w UE. Takie samo podejście zastosowano w odniesieniu do repozytoriów transakcji – hurtowni danych, które zajmują się gromadzeniem, przechowywaniem i udostępnianiem danych dotyczących rozliczania i rozrachunku, i które od 2013 r. są objęte nadzorem ESMA. Prowadząc nadzór nad mającymi zasięg ogólnounijny uczestnikami rynków finansowych, którzy mogą mieć wpływ na integralność rynków finansowych UE, ESMA przyczynia się do kształtowania bezpiecznych i solidnych rynków finansowych, które z kolei wzmacniają ochronę inwestorów.

Rok 2013 był drugim pełnym rokiem funkcjonowania ESMA jako jedyne go organu regulacyjnego odpowiedzialnego za rejestrowanie, certyfikację i sprawowanie nadzoru nad agencjami ratingowymi w UE. W ubiegłym roku kontynuowano działania w zakresie rejestracji i nadzoru, przy czym liczba rejestrowanych agencji ratingowych, które tym samym zostawały objęte bezpośrednim nadzorem ESMA, rosła.

W 2013 r. odnotowano wzrost liczby wniosków o rejestrację. Ogółem pod koniec 2013 r. działalność prowadziły 22 zarejestrowane (na zasadzie grupowej) agencje ratingowe oraz dwie certyfikowane agencje ratingowe.

Poza sprawowaniem nadzoru nad agencjami ratingowymi, w 2013 r. na ESMA nałożono również obowiązek sprawowania nadzoru nad repozytoriami transakcji prowadzącymi działalność w Unii Europejskiej. Repozytoria transakcji gromadzą i przechowują informacje potransakcyjne dotyczące transakcji na instrumentach pochodnych w celu zapewnienia przejrzystości i zwiększenia możliwości organów regulacyjnych w zakresie identyfikowania ryzyka związanego z obrotem instrumentami pochodnymi. Zgodnie z EMIR ESMA jest odpowiedzialna za rejestrowanie repozytoriów transakcji mających swoją siedzibę w UE i sprawowanie nad nimi nadzoru, a także za uznawane repozytoriów transakcji spoza UE.

ESMA udzieliła pozwolenia sześciu repozytoriom transakcji i objęła je nadzorem. Zgodnie z rozporządzeniem w sprawie infrastruktury rynku europejskiego (EMIR) ESMA ponosi bezpośrednią i wyłączną odpowiedzialność za rejestrowanie repozytoriów transakcji i sprawowanie nad nimi nadzoru. Te hurtownie danych odgrywają kluczową rolę w zwiększaniu przejrzystości rynków instrumentów pochodnych w Europie.

Dodatkowe szczegółowe informacje na temat tych obszarów zadaniowych zostały przedstawione w pełnej wersji sprawozdania rocznego ESMA za 2013 r., które zostało udostępnione w języku angielskim na stronie internetowej: www.esma.europa.eu

Jednolity zbiór przepisów

Kryzys finansowy ujawnił negatywny wpływ, jaki brak harmonizacji w zakresie stosowania przepisów może wywrzeć na rynkach finansowych, konsumentach funkcjonujących w ich ramach oraz ogólnie rozumianych gospodarkach. Dlatego też uznano, że należy wprowadzić skuteczne instrumenty służące zapewnieniu bardziej zharmonizowanego stosowania przepisów prawa UE. Aby wspierać działania na rzecz zwiększania spójności przepisów w zakresie papierów wartościowych oraz ich stosowania, ESMA

może wydawać regulacyjne i wykonawcze standardy techniczne w celu zapewnienia inwestorom równych warunków działania i objęcia ich odpowiednią ochroną, doprecyzowując i wyjaśniając ustawodawstwo unijne poziomu 1.

Wspomniane standardy techniczne służą zwiększaniu jakości i spójności nadzoru krajowego, wzmocnieniu nadzoru nad grupami transgranicznymi oraz ustanowieniu jednolitego zbioru przepisów UE mających zastosowanie do wszystkich uczestników rynku finansowego w ramach rynku wewnętrznego. ESMA pełni tę rolę w odniesieniu do tych aktów prawnych, które regulują kwestie związane z funkcjonowaniem europejskich rynków papierów wartościowych (MiFID), ich infrastrukturą (EMIR) oraz prawidłowym działaniem (rozporządzenie dotyczące krótkiej sprzedaży, dyrektywa w sprawie nadużyć na rynku), a także opracowuje regulacyjne standardy techniczne dla kluczowych uczestników rynku, takich jak agencje ratingowe i fundusze inwestycyjne (UCITS, dyrektywa w sprawie ZAFI).

W 2013 r. ESMA podjęła działania w obszarze polityki związane z rozporządzeniem CRA3 i opublikowała dokument konsultacyjny dotyczący wdrażania rozporządzenia CRA3 w celu uzyskania opinii uczestników rynku na temat trzech projektów regulacyjnych standardów technicznych, które zostaną następnie przekazane Komisji w 2014 r. Wspomniane regulacyjne standardy techniczne będą dotyczyły:

- informacji na temat instrumentów finansowych będących wynikiem sekurytyzacji;
- nowej europejskiej platformy ratingowej; oraz
- okresowych sprawozdań dotyczących opłat pobieranych przez agencje ratingowe.

ESMA opracowała również przepisy wykonawcze do EMIR, rozporządzenia w sprawie infrastruktury rynku europejskiego, które weszło w życie w sierpniu 2012 r. i które ma na celu przyczynienie się do zapewnienia stabilności finansowej dzięki nałożeniu obowiązku rozliczania określonych produktów na szczeblu centralnym oraz dzięki wzmocnieniu nadzoru nad CCP i repozytoriami transakcji. ESMA powierzono kluczową rolę unijnej instytucji odpowiedzialnej za ustanawianie standardów, co oznacza, że została ona zobowiązana do opracowania standardów technicznych dotyczących obowiązku rozliczania instrumentów pochodnych będących przedmiotem obrotu poza rynkiem regulowanym, standardów określających wyjątki od tego obowiązku oraz standardów mających zastosowanie do CCP i repozytoriów transakcji. ESMA ponosi również bezpośrednią odpowiedzialność za określanie kategorii instrumentów pochodnych objętych obowiązkiem rozliczenia, za sprawowanie nadzoru nad repozytoriami transakcji oraz za branie udziału w procesie sprawowania nadzoru nad CCP za pośrednictwem kolegów organów nadzoru, którym przewodzą krajowe organy nadzoru.

Ponadto ESMA opracowała również szczegółowe informacje na potrzeby MiFID II, które powinny przyczynić się do:

- utworzenia jednolitego zbioru przepisów regulujących funkcjonowanie unijnych rynków finansowych;
- wyrównania szans poszczególnych państw członkowskich;
- usprawnienia procesu sprawowania nadzoru i egzekwowania przepisów;
- ograniczenia kosztów ponoszonych przez uczestników rynku; oraz
- poprawy warunków dostępu do rynku i konkurencji rynkowej w całej UE.

ESMA pracowała również nad przygotowaniem przeglądu rozporządzenia w sprawie krótkiej sprzedaży, opracowała środki wykonawcze na potrzeby przyszłego rozporządzenia w sprawie nadużyć na rynku, wzmocniła ramy detalicznych funduszy inwestycyjnych oraz zawarła porozumienia o współpracy w obszarze sprawowania nadzoru nad alternatywnymi funduszami inwestycyjnymi z 46 organami spoza UE.

Dodatkowe szczegółowe informacje na temat tych obszarów zadaniowych zostały przedstawione w pełnej wersji sprawozdania rocznego ESMA za 2013 r., które zostało udostępnione w języku angielskim na stronie internetowej: www.esma.europa.eu

2.4 Konwergencja

ESMA utworzono, aby wzmocnić konwergencję nadzorczą poprzez zmniejszenie arbitrażu regulacyjnego wynikającego ze zróżnicowania praktyk nadzorczych stosowanych w UE, które może stanowić zagrożenie nie tylko dla integralności, efektywności i prawidłowego funkcjonowania rynków, ale ostatecznie również dla ich stabilności finansowej i poziomu ochrony inwestorów.

Urząd zamierza również wykorzystać swoją pracę w obszarze konwergencji do prowadzenia działań w innych obszarach programu prac, w tym do rozszerzenia jednolitego zbioru przepisów poprzez wydawanie wytycznych i zaleceń dotyczących obszarów, w których istnieją rozbieżności w zakresie stosowania przepisów, oraz poprzez doradzanie KE w kwestiach związanych z tymi dziedzinami, w których dostosowanie praktyk nadzorczych może wiązać się z koniecznością zmiany przepisów.

W 2013 r. ESMA promowała spójne stosowanie przepisów rozporządzenia w sprawie krótkiej sprzedaży, usprawniała i koordynowała proces nakładania tymczasowych zakazów, a także wspierała spójne stosowanie i egzekwowanie MSSF.

ESMA wspierała również opracowywanie kodeksu postępowania dla unijnego sektora doradztwa zastępczego oraz zmieniła metodykę przeprowadzania wzajemnych ocen.

Trzy Europejskie Urzędy Nadzoru pracują nad rozwiązaniem kwestii międzysektorowych, aby zapewnić stosowanie spójnego podejścia do regulacji w sektorze bankowym, sektorze papierów wartościowych i w sektorze ubezpieczeniowym. Prace w tym obszarze są prowadzone w ramach Wspólnego Komitetu Europejskich Organów Nadzoru. Rok 2013 miał kluczowe znaczenie dla Wspólnego Komitetu trzech Europejskich Organów Nadzoru, które podjęły wzmożone wysiłki na rzecz przekształcenia się w forum wymiany informacji i prowadzenia współpracy międzysektorowej. Pod przewodnictwem EIOPA działania Wspólnego Komitetu koncentrowały się w szczególności na:

- monitorowaniu ryzyka;
- ochronie konsumentów; oraz
- dokonaniu przeglądu ESNF.

Dodatkowe szczegółowe informacje na temat tych obszarów zadaniowych zostały przedstawione w pełnej wersji sprawozdania rocznego ESMA za 2013 r., które zostało udostępnione w języku angielskim na stronie internetowej: www.esma.europa.eu